

A legfőbb ügyész látogatása Szegeden

Tegnap délelőtt Szegeden, a Tisza Szálló tükörtermében tanácskoztak a Csongrád megyei ügyészség vezetők. Részt vett a tanácskozáson dr. Szénási Géza, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a népköztársaság legfőbb ügyésze, Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Bíró György, a legfőbb ügyész helyettese, dr. Pozsgai István megyei fő-ügyész és dr. Bozó Sándor, a megyei tanács első titkára. kedett a közélet tisztaságáért.

Dr. Szénási Géza a vizsgálatot értékelve elismerően szólt a megyei ügyészség eredményes munkájáról, válaszolt a feltett kérdésekre, majd időszertű jogpolitikai kérdésekről beszélt, végül pedig az ügyészség névéről szólt, hogy a megyei fő-ügyész helyettese, dr. Pozsgai István megyei fő-ügyész és dr. Bozó Sándor, a megyei tanács első titkára. kedett a közélet tisztaságáért.

Plenáris előadás

Az ösztönzés vállalati lehetőségei

Tegnap, szerda délelőtt ismét bebizonyosodott — amire már a rendezvénytárgyalásból is következtethettünk —, hogy a XII. műszaki hónap rendezői kitűnően koncentráltak a munka- és üzemszervezés igen időszertű témakörére. S az is kivilágosult, hogy eredménytelenség nélkül sokoldalúan reflektálni a fontos kérdéseket. Tegnap a Szakszervezetek megyei Tanácsának székében, gazdasági vezető, társadalmi tisztviselő előtt dr. Pirityi Ottó, a Szakszervezetek Elméleti Kutató Intézetének osztályvezetője tartott érdekes, nagy hatású előadást a munka- és üzemszervezési tevékenység érdekeltiségi vonatkozásairól.

— Alig találunk a munka- és üzemszervezés területén olyan feladatot, amelynek ne volna valamilyen érdekeltiségi vonatkozása. A vállalati, üzemi érdekeltiségi rendszernek elvileg olyanoknak kell lennie, hogy a szervezési tevékenységet a vállalat számára kifizetődővé tegye: a kollektív közvetlenül is érezze a szervezés hasznát — mondotta az előadó. — A szervezés motorja legyen az érdekeltiség és lehetőleg semmilyen vonatkozásban ne fékezze azt.

Hogyan, hát fékezheti? — Erre a kérdésre az előadás során részletes feleletet kaptak a hallgatók. Igen, előfordul, hogy valamilyen nem érdekelt a vállalati közönség. A munka- és üzemszervezés egyik célja például: felszabadítani a vállalatoknál a felesleges munkaerőt, megszüntetni a „kapun belüli munkanélküliséget”. Jó volna tehát, ha a szigorúbb létszámgazdálkodás a vállalati kollektívának közvetlen érdeke lenne. De ma még csak ott tartunk, hogy nem érdemes ugyan a létszámot

„higítani”, de még nem jár megfelelő haszonnal az sem, ha valahol „sűrítik”; — jobban kellene tehát ösztönözni a létszámgazdálkodás javítására.

Mint dr. Pirityi Ottó rámutatott, egy sereg munka- és üzemszervezési megoldás nem kerül pénzbe, lehetősége adott a vállalatoknak. Helyenként azonban — s ezt már vizsgálják a szakemberek — a szabályozórendszerbe épített „fékek” akadályozólag is hatnak. Például azokon a területeken, ahol pénz is kell fordítani a jobb eredmények elérésére, ahol a minőséget, az anyagi megtakarítást, a DH-mozgásban való részvételt, az újításokat kellene célszerűen-ösztönözni. Néhány olyan vonatkozást

említett, amely mutatja: sok helyen a jelenlegi vállalati jövedelemszabályozás — ezen belül a bérszabályozás — gátlásokat is jelent a szervezők és általában a szervezés számára.

Ami ésszerű, az kifizetődő-e? Ilyesmiken vitatkoznak néha vállalati műszaki emberek a főkönyvelővel. S hogy valóban és teljes egészében érdekeltnek legyenek a vállalatok a korszerű szervezési rendszerek kiépítésében, arra nemcsak „lent”, de az előadó szavaival „középen és fent is bőven van szervezési feladat”. Magyarán: a szabályozórendszert is úgy kell „finomítani”, a következőkben, hogy a kisebb-nagyobb ellenhatások feloldódjanak az érdekeltéggel pozitív hatásaiban.

A KISZ és a szakszervezetek együttműködése

Ülést tartott az SZMT elnöksége

A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának elnöksége tegnap, szerdán ülést tartott, melyen Turai Zoltán titkár beszámolt az SZMT munka- és vezetési módszereinek tapasztalatairól, majd megbeszélte annak az együttműködési megállapodásnak a tartalmát, amelyet a szakszervezetek megyei szerve és a KISZ Csongrád megyei bizottsága kíván elfogadni.

Az SZMT elnöksége és a KISZ megyei bizottságának végrehajtó bizottsága az MSZMP Központi Bizottsága 1970. februári határozata-

tának, a SZOT ifjúságpolitikai állásfoglalásának, az Ifjúsági Törvénynek, az ifjúságot érintő párt- és kormányhatározatoknak, valamint a miniszteri utasításoknak megfelelően megvizsgálta az érvényben levő együttműködési tervet, hogy a megyei ifjúságpolitikai feladatokat tervszerűen, összehangoltan és folyamatosan valósítsák meg. A szakszervezeti és KISZ-szervek rendszeres együttműködésének legfontosabb kérdéseit munkatervként határozzák meg, mint közös feladatokat.

és sápadozni a fontosabb ismerősöket. Az egyik vendég ennyit mondott a látogatásról: „Volt ott tarka szubszónyegektől a rózsaszínű szobaszőkökútig, mindenféle, könyvet azonban nem láttam, egyetlen kötetet sem.” Ez tavaly történt. Azóta ezüstfenyők, rózsabokrok is díszlenek a kertben, s az ügyes házaspár munka után sohasem mozdul ki ebből a mini Édenből.

Gyakran halvány jelét sem lehet észrevenni a művelődési igénynek olyan emberen, akinek már rég nincsenek lényeges anyagi gondjai. Ismerek egy zenészt, korban ötvenöt körül járhat. Mint mondja, majd megőrül a cicababákért, úgy tizenhatszáz éves korig. „Nézd meg a Zsigámat, még csak ötezret futott. Igazi férfinak érzem benne magam, jönnek rám a pipik, mint legyek a mézre. Ha nekem volnék, eladnám azokat a haszontalan könyveket, és kocsit vennék helyette.” Remélhető-e, hogy az effajta „menő fej” kultúreberré növekszik valamikor? Erősen kételkedem.

Ismerek olyan parasztot, aki feleségestől robotol évtizedek óta, s mostanában dől hozzájuk a pénz. Még sincs semmijük. Amit keresnek, az utolsó fillérig viszik a takarékbába, még ruhára is sajnálnak költeni belőle. A száz-százötvenezer forintos betét ellenére paprikáskrumpli, meg krumpilíves váltakozik hétről hétre az étlapjukon. Újság, könyv, tévé, utazás? „Minek a? — kérdezte megütközve az egyik gazda. — Nem érünk mi rá luxusolni.”

Ha csak elszórtan mutatkoznak az ilyen félföldalasan élő típusok, szót se érdemelnek. De többen vannak, semmint a növekvő jómód alapján gondolni lehetne „Meghalni se

érek rá, nemhogy moziba járni” — sóhajtott Sz. Gy.-né, aki Szőregről jár dolgozni a kendergyárba. „Mikor hazaérek, fogom a kapát, az uram is megy, barkácsol ennek-annak.” Ez a házaspár egyébként havi négyezer-ötszázat keres az üzemben, ehhez jön nekik az úgynevezett melléke. Nincs idejük művelődni, vagy nyilván eszükbe se jut ilyesmi. Őket is elkapta a szerzési láz, mint azt a gebinest, aki csak azért változtatja lakásának berendezését, mert a haverja ugyanezt csinálja a vikendházánál.

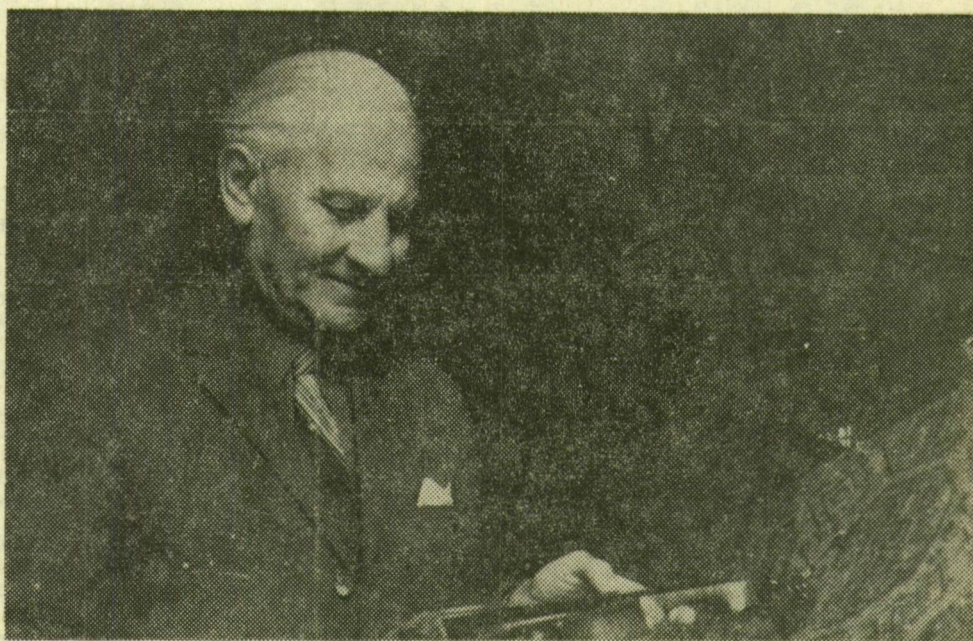
Némely hölgyek azért kapkodják el a 30 ezer forintot bundákat is, hogy a barátójuk „pukkadjon meg az irigységtől”. Sőt azért járnak színházba is, mert ott „izgibb” bemutatni a legújabb toalettet. Kinek van különös cucca — erre megy a játék. Nyugaton presztizsfogyasztásnak nevezik ezt az örültséget, nálunk közönséges rongyrazás a neve. Tudásért, magasabb szakmai, vagy politikai képzettségért, a világ tudományos és művészi megismeréséért az ilyenek csak cenneket áldoznak, vagy éppen semmit, de egy rossz Trabantért erőn felül is készek külön munkát vállalni. Olyan légkör kezd kialakulni, amelyben már-már szegélylennie kell magát annak, akinek nincsen kocsija, nyaralója.

Az okokat kutatva, minduntalan előretelakodnak az egykori szegénység. Sokan állítják, a mi népünk „azért ilyen mohó”, mert most lehetősége nyílt a boldogulásra, s nem győző betelni az anyagi javakkal. De hiszen már nem éheznek senki a szó klasszikus értelmében! Abban lehet valamennyi igazság, hogy a viszonylagos árúbőség, a nagyobb választék főfokoz-

ta a vásárlókedvet, hiszen számos közfogyasztási cikk hosszú évekig nem volt kapható. Ez azonban nemcsak nálunk van így, hanem a szomszédos szocialista országokban is: az emberek jobban keresnek, tehát a kényelmükre többet tudnak és akarnak költeni. A nagyobb nehézség inkább abból fakad, hogy a bőség tényleg viszonylagosan mondható még, vagyis a kereslet jóval meghaladja a kínálatot. Azért lehetséges ez idő szerint a jogtalan előnyserzés, a szükségletek törvénytelen és erkölcsellen kielégítése, mert kevesebb fontos terméket állítunk elő, mint kellene. Ezen a helyzeten úgy lehet gyökeresen változtatni, ha hatékonyabb gazdálkodással a jelenleginél teljesebb bőséget teremtünk, s emellett a törvény erejével is visszaszorítjuk a spekulációt.

Nagyon nagy szükségünk van okos, érdeklődő, fogékony lelkű, művelt emberek sokaságára. Enélkül képtelenek leszünk a világpiacon is kelendő műszereket gyártani, sok cu-korborst termelni, nem tudunk élni demokrátiával jogainkkal, lelőhad bennünk a lelkesedés hazánk szépségei iránt — szóval bizonytalanul megyünk céljaink felé. Ha ráhagyjuk, nem megy. Illúzió, hogy a földhalmozódott luxus-cikkekből is nyencfalatokból úgy következne Borsos Miklós szobra, vagy József Attila verse, mint alvás után az ébredés. Olcsó könyvek, fiatalos KISZ-klubok, színvonalas politikai tanfolyamok, életfűz filmek és színdarabok, izgalmas ismeretterjesztő előadások kellenek, akár veszekedések és bizonyos konkvenciák levonása árán is. Kényelmünkért nem dobhatjuk oda emberségünket.

F. NAGY ISTVÁN

Az első koncertmester

Hőfőhár hajáról tán árulkodnak az évek, de emlékezete meglehetősen friss. Nemrégiben a budapesti zeneakadémián Szatmári Gézával együtt vette át az öt évtizedes „értékes szakmai tevékenységet” elismerő aranyoklevelet: az Országos Magyar Királyi Zeneművészeti Főiskola 1914 júniusában állította ki diplomáját.

Az egykori krónikás részletesen leírta a Szegedi Filharmonikus Egyesület megalakulását: A háború éveiben került szegedre egy lelkes zenebarát, Kun Izidor dr., aki éles szemmel fedezte fel, a város megérett a Filharmoniaira. 1918. október 28-án szűkebb körű értekezletet hívott össze a Kass-szállóba (mai Hungária), ahová eljöttek Apór Anna hegedűművész, Baranyi János zongoraművész, Belle Ferenc dr., hegedűtanár, Fichtner Sándor zeneszerző és honvédkarmester, Gábor Arnoldné hegedűművész, Könyg Péter zeneszerző és zeneiskolai igazgató, Sauerwald (Szatmári) Géza zeneszerző-növendék és mások.

Fichtner a vita végén kijelentette, ha az amatőr és hivatásos muzsikusok mellé állnak, garantálja a zenekar felállítását és a koncerteket. A tömörülés meg is történt, Belle Ferenc dr., a kiváló hegedűtanár személyében szerencsésen megoldódott a hangversenymester kérdése, és mivel a közreműködők nem tartották igényt honoráriumra (!), már 1919. január 23-án meg lehetett hirdetni az első hangversenyt. Ot nappal előbb szétkapkodták a jegyeket, s a fényes bemutatkozás után azonnal hozzáláttak az egyesület formális megszervezéséhez. Az elnök-

karnagyit tisztséget Fichtner Sándor töltötte be, az alelnök Belle Ferenc dr. volt...

TÖREDEK

Feri bácsi ma 81 éves, a napokban unokája született. Sőt, hajtsányira lakik a Tiszától, a Maros utcában, délutánként takaros udvari kertjét kapálgatja. Jöttömre egy csomag Mariborót bont, mert rendkívülinek nevezi azt a napot; gyerekeitől, a világot szerteutazó tehetséges muzsikusoktól érkezett színes képeslapokat borít az asztalra. Tizenhárom esztendeje ment nyugdíjba, de tavalyelőtt még tanított Makón. Szegeden 1919-ben neveztek ki zeneiskolai tanárnak, 1935—44 között az inno-tézet igazgatója is volt, később óradíjasa. És első pillanattól kezdve a szegedi koncertélet aktív szereplője, aki a filharmonia és a jogutód színházi zenekar történetének három nagy korszakát élte végig: Figedy-Fichtner, Fricsey Ferenc és Vaszty Viktor karmesteri működését.

— Eppen a századfordulón írtatták be a városi zeneiskolába, annak a Daubravsky Viktornak kezét alá, akinek tanára Hubay Jenő apja volt a zeneakadémián. Nyitott szemmel, érzékenyen járta az élet és a művészet iskoláit. Amit látott, amiről véleménye volt, vagy emlékül akart őrizni, naplóbba írta. A keményborítójú, vaskos kéziratcsomag stílszerű címe: *Töredékek egy meg nem írott könyvből*. Ha egyszer nekilát valaki Szeged zenetörténetéhez, alighanem kincsbányára lel szálfaletűben. A zeneakadémián 1909-től Kemény Rezső a mestere, összhangzattan tanáráról pedig aprólékos feljegyzést készített: „Az idősebb kollégák mondogatták, furcsa pasas, majd

meglátjátok. Aztán eljött az első óra, s beimbolygott egy hosszú, Krisztus-arcú fiatalember, magasra gombolt zakóban, fekete csokorba kötött lebegő kraváttal, ke-rek orrú óriás-cipők lötyögtek a lábán, puha sevrő bőrből, akkor jöttek divatba az amerikai cipők. Majdnem himbálta magát, gyanakvón nézett körül, mintha azt gondolta, mit keresünk itt. Később órák előtt gyakorta beült a terembe, akkordokat próbálgatott a zongorán, elmerült a komponálásban. Fel se nézett, csak ha elég ajtónyikorgást hallott, hirtelen kiegyenesedett, s elkezdte az órát. Általában provokálta a kérdéseket, magától nehezen fogott hozzá.”

A „furcsa pasast” Kodály Zoltánnak hívták. Az ötvenes évek egyik szegedi útja során, amikor a Psalmust vezényelte a színházban, a konzervatórium tanárai szóba hozták előtte Belle Ferenc nevét is. „Ismerem, a növendékem volt” — jegyezte meg Kodály.

Mindössze egy évig tanította.

THIBAUD ÉS MILSTEIN

A bőség zavara fenyeget. Lehet egy páratlanul gazdag élet teremtését apró kosárba gyűjteni? Az első szegedi koncert idekivánczokzik: Belle Ferenc akadémiai növendék, aki Budapesten kisegítő prímhegedűsként már játszik Kun László Országos Szimfonikus Zenekarában, Mendelssohn híres koncertjének első tételét mutatja be Figedy-Fichtner katonazenekarával 1912-ben, a Kass-szálló nagytermében. Hamarosan végez az akadémián, s ambíciókkal telve, friss diplomával a zsebében 1914 júniusában hazajön, még új ruhát is csináltat magának — aztán napok múlva bevonultatják. A pesti években elkezdett jogi tanulmányai végére katonazubbonyban tesz pontot: a mezei jogász doktorátust kap.

A két világháború között körülbelül 230 filharmoniai hangversenyt játszik. A Cremonai hegedűs bemutatójára Szegedre utazó Hubay Jenő elismerően nyilatkozik zeneakadémiára került növendékeiről: a világhírű francia hegedűművész, Jacques Thibaud szegedi koncertje előestéjén, a tiszteletére rendezett vacsorán úgy összevitakozik a francia tolmáccsal Napóleonról, hogy a koncertmester Belle Ferenc csak nagy nehézségek árán képes lecsillapítani; Nathan Milstein, az orosz-szai születésű hegedűvirtuóz ugyancsak vacsora közben fejti ki neki közös hangszerük megszólaltatásának fortélyait.

*

Sörrel kínál, megköszönöm. Elbúcsúzom, az utcáig kísér, még rengeteg a mondanivalója: — Ha keresel, a vejemmel, Gregor Jóskaival üzenj! És légy szíves tegezz, mert megharagszom. Ebben maradtunk.

Nikolényi István